

CALENDARII ROMANI EXPLANATIO.

Fastus dies. N. Nefastus. N.P. Nefastus primò. F.P. Fastus primò. N.O.N. Nonae. AGON. Agonalia. Ovidius. EN. Endotercis, pro Intercis. CAR. Carmentalia: quòd sacra tum, & feriae Carmentis. VARR. E.I.D. Idus. LUPE.R. Lupercalia: quòd in Lupercali Luperci sacra faciunt. VART. QUIR. Quirinalia à Quirino, quòd huic deo feriae. FERAL. Feralia: ab inferis, & ferendo, quòd ferunt tum epulas ad sepulchrum, quibus jus tibi parentare. TER. Terminalia: quòd is dies anni extremus constitutus. duodecimus enim mensis fuit Febrarius. REGIF. Regifugium. Ovidius: quamquam est inter Ovidium & Kalendarium de die Regifugii controversia, ille enim affigunt Februarii diem 23, in Kalendario autem video ad 24 esse appositum nec sane, si modò Regifugii dies N. fuit, videtur esse potuisse die 23, hoc est, Terminalibus, qui N.P. dies fuit, alioqui dies idem & N.P. & N. suisset. EQ. Equiria. Varro. Festus. Ovidius. LIB. Liberalia. Varro. QUIN. Quinquatrus. Varro. TUBIL. Tubiluftrum, quòd eo die in atrio futorio sacrorum tubarum lustrantur. Varr. Ovidius. Festus. Q. REX. C. F. quando rex comitavit, fas. Varro. Festus. CIRC. Circenses. FORD. Fordicidia: à fordis bubus, bos forda, quæ fert in ventre, quod ea die publicè immolantur boves pregnantes in curvis, complures à fordis cadendis fordicidia dicta. Varro. GER. Cerealia. Varro. PAR. Parilia: à pariendo, ut ait Vitorinus Afer. Alii, Palilia, à Pale, quòd eo die Feriae ei dca fiunt. Varro, Ovidius lib. I. Faft. Festus in verbo, Pales, & Paribus. VIN. Vinalia à vino. Varro. ROB. Robigalia: dicta ab Robigo, secundum legentes. Varr. FLOR. Floralia, Ovidius. Plin. COMP. Compitalia. LEM. Lemuria. Varro, Ovidius. LUD. MART. IN CIRC. Ludi Martii in Circu, Ovidius. MART. CAR. MONS. Matri. Camæ Deæ, Monete Junoni. Macrobius. Ovidius. IN CAPIT. In Capitolio. VEST. N. F. PR. Vestæ, nefas Prætori. MAT. Matri. Maturæ. Ovidius. Q. ST. D. Quando stercus defertur. Varro, Festus, Ovidius. POPL. Poplifugium, pro populifugium. APOLLIN. Apollinares. MERK. Merkatus. VICT. CÆSAR. Victoria Cæsaris. NEPT. Neptunalia. FER. Ferialia. HISP. Hispaniam. vicit. PORT. Portunalia. VIN. F. P. Vinalia, fas Prætori. Varro, Plinius. CONS. Confutal. PLURARCH. VOLC. Volcanalia. Varro. OPIC. Opiconiva. Varr. VOLT. Voltunalia. Varro. H. D. ARA VICTORIA IN CURIA DE-DIC. EST. hoc die ara victoria dedicata est. FER. NEPT. Feriae Neptuno. F. EQUOR. PROB. Feriae equorum probandorum. Valerius Max Lib. 2. LUD. CIRC. Ludi Circenses, in Augusti die natali. Suetonius, Dio. MEDIT. Meditrinalia, à Meditrina dea. Varro. AUGUST. Augustinalia. FONT. Fontanalia. Varro. ARM. Arnulfum. Varro. EPUL. INDICT. Epulum indicum. LUD. PLEB. IN CIRC. Ludi plebis in Circu, Suetonius. AGO. Agonalia. SATUR. Saturnalia. Macro. OPAL. Opalia. Varro. Macrobius. DIV. Divalia, Divi Julii dies festus. LAR. Larentinalia Varro, Ovidius, Plutarchus.

CALENDARIUM ROMANUM CONSTANTINI MAGNI

TEMPORIBUS, IPSO ANNO CHRISTI CCCXXV, QUO
Synodus prima Nicæna celebrata, confectum.

E MUSEO JOANNIS GEORGII HERWART.
ab Hochenbourg.

JANUARIUS.

A a	Kal.	SENATUS LEGITIMUS.
B b	IV	dies Ägyptiacus.
C c	III	Ludi. Votorum nuncupatio.
D d	Prid.	Ludi.
E e	Non.	Ludi.
F f	VIII	dies Ägyptiacus.
G g	VII	Iudas Jano patri CMXXIV.
A h	VI	
B a	V	Senatus legitimus.
C b	IV	dies Camentatorum.
D c	III	
E d	Prid.	
F e	Idib.	JOVI STATORI CMXXIV.
G f	XIX	
A g	XVIII	Carmentaia.
B h	XVII	dies Ägyptiacus.
C a	XVI	Ludi Palatini.
D b	XV	Ludi.
E c	XIV	Ludi.
F d	XIII	N. Gordiani CMXXIV.
G e	XII	Ludi.
A f	XI	Ludi.
B g	X	Senatus legitimus. Sol in Aquarij.
C h	IX	N. B. Hadriani CMXXIV.
D a	VIII	N. Chartis.
E b	VII	
F c	VI	
G d	V	
A e	IV	
B f	III	
C g	Prid.	

FEBRUARIUS.

D h	Kal.	N. HERCULIS CMXXIV.
E a	IV	Senatus legitimus.
F b	III	
G c	Prid.	Ludi Gottici.
A d	Non.	Ludi.
B e	VIII	Ludi.
C f	VII	Ludi. dies Ägyptiacus.
D g	VI	Ludi.
E h	V	Gottici CMXXIV.
F a	IV	
G b	III	Genialici CMXXIV.
A c	Prid.	Ludi Genialici.
B d	Idib.	Virgo Vesta. parent. Senatus legitimus.
C e	xvi	

CALENDARIUM ROMANUM

D f	xv	Kal. Lupercalia.
E g	xiv	Quirinalia.
G h	xiii	
G a	xii	
A b	xi	
H B c	x	Sol in Piscibus.
C d	ix	Feralia.
D e	viii	Carifia.
E f	vii	Terminalia.
F g	vi	Regifugium.
G h	v	Lotto CMXXIV. dies Egyptiacus.
K A a	iv	N. D. Constantini CMXXIV.
B b	iii	Ludi Voltibii.
C c	Prid.	

M A R T I U S.

A D d	Kal.	N. MARTIS. CMXXIV.
E e	vi	Non. Senatus legitimus. dies Egyptiacus.
F f	v	
G g	iv	
A h	iii	Iidis navigium.
B a	Prid.	
C b	Non.	Juvenalia.
D c	viii	
E d	vii	Arma ancilia movent.
F e	vi	
G f	v	
A g	iv	
B h	iii	Jovi cultori CMXXIV.
C a	Prid.	Mamuraria. Senatus legitimus.
D b	Idib.	CANNA INTRAT.
E c	xvii	
F d	xvi	Kalendae Liberalici CMXXIV. Sol in Ariete.
G e	xv	
A f	xiv	Cinquatria.
B g	xiii	Pelosia.
C h	xii	N. Minerves.
D a	xi	Arbor intrat.
E b	x	Tubilustrium.
F c	ix	Sanguen. dies Egyptiacus.
G d	viii	Hilaria.
A e	vii	Requeto.
B f	vi	Lavatio.
C g	v	Initium Caiani.
D h	iv	
E a	iii	
F b	Prid.	N. Divi Constant. CMXXIV.

A P R I L I S.

G c	Kal.	VENERALIA. Ludi. SENATUS LEGITIMUS.
A d	iv	N. Dei Quirin. CMXXIV. dies Egyptiacus.
B e	iii	
C f	Prid.	Ludi Magalefaci.
D g	Non.	Ludi Magalefaci.
E h	viii	Ludi Magalefaci.
F a	vii	Ludi N. Castoris & Pollucis CMXXIV.
G b	vi	Ludi Magalefaci.
A c	v	
B d	iv	Magalefaci.
C e	iii	N. Divi Sveri CMXXIV.
D f	Prid.	Ludi Cerealici CMXXIV.
E g h	Idib.	LUDI. SENATUS LEGITIMUS.
F f	xviii	Ludi Cerealici.
G a	xvii	
A b	xvi	Ludi Cerealici.
B c	xv	Ludi Cerealici.
C d	xiv	Sol in Tauro.
D e f	xiii	Cerealici CMXXIV. dies Egyptiacus.
E g h	xii	N. Urbis CMXXIV. dies Egyptiacus.
A a	xi	
B b	x	
C c	viii	Serapis.
D d	vii	N. Antonini CMXXIV.
E e	v	

CONSTANTINI MAGNI CALENDARIUM

69
F f
G g
A h
Prid.
Ludi Florales.

M A I U S.

S B a	Kal.	SENATUS LEGITIMUS.
C b	vi	Ludi.
D c	v	Floralicci CMXXIV.
E d	iv	dies Egyptiacus.
F e	iii	Ludi Maximati.
G f	Prid.	Ludi Maximati.
A g	Non.	Ludi Maximati.
B h	viii	Ludi Maximati.
C a	vii	Ludi Maximati.
D b	vi	N. Claudi CMXXIV.
E c	v	
F d	iv	Martialici CMXXIV.
G e	iii	Ludi Perfici.
A f	Prid.	Ludi Perfici.
B g	Idib.	Ludi N. Mercurii. SENATUS LEGITIMUS.
C h	xvii	Ludi.
D a	xvi	Perfici CMXXIV.
E b	xv	N. Annonis.
F c	xiv	Zenziarius.
G d	xiii	Sol in Gemini.
A e	xii	dies Egyptiacus.
B f	xi	Marcellus rosafamut.
C g	x	
D h	ix	
E a	viii	
F b	vii	
G c	vi	
A d	v	Ludi Honor. & virtus Zinzia.
B e	iv	Ludi.
C f	iii	Ludi.
D g	Prid.	Ludi.

J U N I U S.

S E h	Kal.	FABARICI CMXXIV.
F a	iv	
G b	iii	Senatus legitimus.
A c	Prid.	Ludi in Numitia.
B d	Non.	
C e	viii	Colofus Coronatur.
D f	vii	Vestia aperit. dies Egyptiacus.
E g	vi	
F h	v	Vestalia.
G a	iv	
A b	iii	Matralia.
B c	Prid.	
C d	Idib.	N. MUSARUM. Senatus legitimus.
D e	xviii	
E f	xvii	Kalenda Iunii. Vesta cluditur. Sol in Cancro.
F g	xvi	
G h	xv	
A a	xiv	Anno sacrum.
B b	xiii	
C c	xii	dies Egyptiacus.
D d	xi	
E e	x	
F f	ix	
G g	viii	Fortis fortuna Solstitium.
A h	vii	
B a	vi	
C b	v	
D c	iv	
E d	iii	
F e	Prid.	

J U L I U S.

G f	Kal.	SENATUS LEGITIMUS.
A g	vi	
B h	v	Fucato Licinio CMXXIV.
C a	iv	
D b	iii	Ludi Apollinares.
E c	Prid.	Ludi. dies Egyptiacus.

CALENDARIUM ROMANUM

70	F d	Non.	Ludi Apollinares	
	G e	VIII	Idus Ludi Apollinares	CMXXIV.
	A f	VII	Ludi	
	B g	VI	Ludi	
	C h	V	Ludi	
	D a	IV	Ludi	
	E b	III	Apollinares	CMXXIV.
	F c	Prid.		
	G d	Idib.	Ludi FRAN. Equit. or. pro.	
	A e	XVII	Kalenda Ludi Franci.	
	B f	XVI	Ludi Sol in Leone.	Senatus legitimus.
	C g	XV	Ludi Advent. D.	CMXXIV. dies Ägyptiacus.
	D h	XIV	Ludi	
	E a	XIII	Francici	CMXXIV.
	F b	XII	Advent. D.	CMXXIV.
	G c	XI	Ludi	
	A d	X	Neptunalici.	
	B e	IX	N. D. Constantini	CMXXIV.
	C f	VIII	Ludi Votibi.	
	D g	VII	Vict. Sarmatice	CMXXIV.
	F a	VI		
	G b	V		
	A c	IV	Vict. Marcomani.	CMXXIV.
	B d	III	Prid.	

A U G U S T U S

	C e	Kal.	DIVI PERTINACIS	CMXXIV.
	D h	IV	Senatus legitimus.	
	E g	III		
	F h	Prid.	Vict. Senati	CMXXIV.
	G a	Non.	N. Salutis	CMXXIV.
	A b	VIII	dies Ägyptiacus.	
	B c	VII	N. Constantini	CMXXIV.
	C d	VI	Ludi Votibi.	
	D e	V		
	E f	IV		
	F g	III		
	G h	Prid.	Lignapia.	
	A a	Idib.	N. CIANES.	
	B b	XIX		
	C c	XVIII	Kalenda legitimus.	
	D d	XVII		
	E e	XVI	Tiberinalia Sol in Virgine.	
	F f	XV		
	G g	XIV	N. Probi	CMXXIV.
	A h	XIII		
	B a	XII	dies Ägyptiacus.	
	C b	XI		
	D c	X	Vulcanalia	CMXXIV.
	E d	IX		
	F e	VIII		
	G f	VII		
	A g	VI		
	B h	V	Solis & Luna.	CMXXIV.
	C a	IV		
	D b	III		
	E c	Prid.		

S E P T E M B E R

	F d	Kal.	SENATUS LEGITIMUS.	
	G e	IV	dies Ägyptiacus.	
	A f	III		
	B g	Prid.	Mammes Vindemia.	
	C h	Non.		
	D a	VIII		
	E b	VII		
	F c	VI		
	G d	V	N. Aurelianii	CMXXIV.
	A e	IV		
	B f	III	N. Asclepi.	
	C g	Prid.	Ludi Romanorum.	
	D h	Idib.	Ludi	
	E a	XVIII	R. Senatus legitimus.	
	F b	XVII	Romaniani	CMXXIV.
	G c	XVI		

CONSTANTINI MAGNAGA

I	A d	XV	Kalenda N.	N. Trajani Triumpha	CMXXIV.
	B c	XIV	Pii Antonini	CMXXIV.	dies Ägyptiacus.
	C f	XIII	Ludi Triumpha.	Sol in Libra.	
	D g	XII	Ludi.		
	E h	XI	Ostobris.		
	F a	X	Ludi.		
	G b	IX	Divi Augusti.	CMXXIV.	
A	A c	VIII			
	B d	VII			
	C e	VI			
	D f	V	Profectio Divi	CMXXIV.	
	E g	IV			
	F h	III	Ludi Fatales.		
	G a	Prid.	Ludi.		

O C T O B E R

A b	Kal.	N. ALEXAND.	CMXXIV.	
B c	VI	No. Octob.	Senatus legitimus.	dies Ägyptiacus.
C d	V			
D e	IV			
E f	III	Prid.	Ludi Alamannici.	
F g	II	Non.	Ludi	
G h	VI			
A a	VII			
B b	VII	Idus Octobris.	Ludi Alamannici	CMXXIV.
C c	VI			
D d	V			
E e	IV			
F f	III			
G g	Prid.	Ludi Jovi liberatori.		
A h	Idib.	Ludi		
B a	XVII			
C b	XVI			
D c	XV			
E d	XIV			
F e	XIII			
G f	XII			
A g	XI			
B h	X			
C a	IX			
D b	VIII			
E c	VII			
F d	VI			
G e	V		Eviatio Tyranni.	
A f	IV		Advent. divi	CMXXIV.
B g	III		Ludi Votibi.	
C h	Prid.	Ludi.		

N O V E M B E R

D a	Kal.	ISIA ex sen.	CMXXIV.	Senatus legitimus.
E b	IV	Ternovena.		dies Ägyptiacus.
F c	III	Hilaria.		
G d	Prid.			
A e	Non.			
B f	VIII			
C g	VII	No. Novem.		
D h	VI	Idus Novemb.		
E a	V			
F b	IV			
G c	III			
A d	Prid.	Ludi Plebei.		Senatus legitimus.
B e	Idib.	Ludi Plebovis Ep.	CMXXIV.	
C f	XVII	Ludi.		
D g	XVI	Plebei.		
E h	XV	N. Vespasiani	CMXXIV.	
F a	XIV			
G b	XIII			
A c	XII			
B d	XI			
C e	X			
D f	IX			
E g	VIII			
F h	VII	Bruma.		dies Ägyptiacus.
G a	VII	Ludi Sarmatici.		
A b	VI	Ludi		
B c	V	Sarmatici.		
C d	IV	Ludi		
D e	III	Ludi		
E f	Prid.	Ludi		

DECIM.

DECEMBER.

D	F	g	Kal.	SARMATICI	CMXIV.
G	G	h	IV	Initium muneris.	
A	A	a	III	Senatus legitimus.	
B	B	b	Prid.	Mimus arca.	dies Egyptiacus.
C	C	c	Non.	Mimus arca.	
D	D	d	VIII	Mimus arca.	
E	E	e	VII	Munus.	Kandida.
F	F	f	VI		
G	G	g	V		
A	A	h	IV		
B	B	a	III	Septimonia.	
C	C	b	Prid.	Ludi Lancionici.	
D	D	c	IDIB.	Idib.	SENATUS LEGITIMUS.
E	E	d	XIX	Ludi	dies Egyptiacus.
F	F	e	XVII	Lancio.	N. Divi Veri CMXXIV.
G	G	f	XVI	Ludi	Saturnalia.
A	A	g	XV	Lancionici	cmxxiv. Sol in Capricorno.
B	B	h	XIV	Munus arca.	
C	C	a	XIII	Munus.	Kandida.
D	D	b	XII	Munus arca.	
E	E	c	XI	Munus arca.	
F	F	d	X	Munus arca.	
G	G	e	IX	Munus arca.	
A	A	f	VIII	Munus.	Consumat.
B	B	g	VII	N. Invicti	CMXXIV.
C	C	h	VI	N. Divi Titi	CMXXIV.
D	D	a	V	Magistrati jurant.	
E	E	b	IV		
F	F	c	III		
G	G	d	Prid.		
A	A	e			

DECIMVS

ΕΚΤΩΝ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ,
ΠΡΟΣΕΙΣΑΓΩΓΗΝ

ΕΙΣΤΑ ΑΡΑΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

EX

ACHILLE TATIO,
ISAGOGĒ
AD ARATI PHÆNOMENA.

DIONYSIO PETAVIO INTERPRETE.

Περὶ τῆς πανίδος.

De Universo.

MIΣΩ μὴ δέσποινα φίλοισοτε, Φίσιν δέ θεοφάνης. καὶ δὲ καιμούς οὐρανοφάνης δέ ταῦτα μεταλλήν τὸ χαρούσθιν εἰδεῖ φίσιν.

αἱ δὲ οἱ μόνοι γῆς μὲν δὲ φανέρωμα, αἱ δὲ στροφαῖς ζητεῖμεν.

Ἄγνωτος λόγος ἡρεὶ περὶ τὸν οὐρανὸν μὲν τοῦτον τὸν γῆν καταπιεῖσθαι, καὶ τὸ ιπταμένον τὸν οὐρανὸν εἶναι σὺν τῷ στροφοῖς, οἷς δὲ τοῖς οὐρανοῖς οὐρανοί εἰσιν. οἱ δὲ οὐρανοὶ οὐρανοὶ εἰσιν τοῦτον τὸν οὐρανὸν, τὰς δὲ περιπολάς εἰσιν. Καὶ μάλιστα οὐρανοὶ οὐρανοὶ συμπέμπουσιν.

Ἐξέργασον μάτισ, γεγραμάτων περιεσθεῖσιν.

ODI illam, ait Sophocles, qui occulta rimatur. Arifophanes item cum, qui occulta soliciè querit, & infima vescitur. Sed ut isti occulta; sic nos apparentia, qua occulta non sunt, inquirimus.

Ἄργυρος ferunt primos omnium tam cœlum, quam terram esse dimensos, ejūque rei scientiam columnis incīam ad posteros propagāt. Chaldei tamen hujus inventi deus ad sefē transferunt, idque Belo tribuunt. At Græci sapientes partim Diis, partim Heroibus, partim sapientibus iis, qui postea fecuti sunt, adscribere conantur. Nam Aeschylus in Prometheus Deum ita loquenter facit.

Nondum enim eras ipsis, neque hiemis terminus;
Neque floridi veris; neque frigiferæ
Æstatis certus. sed temere omnia
Faciebam: donec iis ortus ego
Affrorum ostendi, & exploratu difficiles occasus.
Porro numerum, inventorum omnium exquisitissimum
Excogitavi ipsis, litterarumque compositiones.

Sophocles autem Palamedi istud ipsum imputat. Sic enim loquenter inducit Nauplium;

Hic autem inventit murum Argivorum exercitus;
Katione confiniam numerorum, & mensurarum inventa;
Ordineisque illos, & celestia signa.
Atque illa fecit primum ex uno decem.
Tunc ex his poviò reperit quinquagenerios.
Ac statim millenios, qui exercitus excubias per faces
Monstravit, & docuit, quia haec tenus non existabant.
Invenit præterea fidorum mensuras, & circuitus.
Somni custodias ***
Noviisque gubernatoribus marinis.
Ursæ flexus, & Canicule frigidum occasum.

Rufius Aeschylus in Agamemnonne exploratori hujus rei peritiam assignat, quem peritiam loquenter facit:

Affrorum novi nocturnorum cœtum.
Et ferentes hiemem, afflantes mortaliibus.
Splendidos principes, qui ærem decorant.

Sophocles verò Atreum inventi hujus auctorem statuit his verbis:

Unusquisque autem adorat vertentem solis orbem.

K

Euri-

Πᾶς περὶ οὐρανὸν δὲ τὸ σφίγγοντα κύκλον γέλει.
Part III.